

Jaarverslag Werkgroep Italië Studies 2023

3 maart 2023 - online

Introductie op de tentoonstelling over Sofonisba Anguissola in het Rijksmuseum Twenthe door Maria Forcellino (Utrecht Universiteit)

[poster](#)

12 mei 2023 - online

Algemene Ledenvergadering 2023 (ALV)

23 mei 2023 - Amsterdam

Dubbele lezing Simone Varriale

Coloniality and Meritocracy in Unequal EU Migrations: Intersecting Inequalities in Post-2008 Italian Dimenticare i 'cervelli in fuga': stereotipi e realtà dell'emigrazione italiana dopo il 2008

30 mei 2023 - Amsterdam

Boekpresentatie Jan de Jong, *Tombs in Early Modern Rome (1400-1600): Monuments of Mourning, Memory and Meditation* (Leiden & Boston: Brill, 2022)

[poster](#)

24 september 2023 - Amsterdam

Rondleiding Julius Caesar tentoonstelling H'Art (i.s.m. Roma Aeterna & Aeterna Reizen)

[poster](#)

5 oktober 2023 - Amsterdam

Onderzoeksdag.

[programma](#)

28 oktober 2023 - Online

Algemene Ledenvergaderingen 2023 (Extra ALV)

2 november 2023 - Amsterdam

Le città invisibili: un poema d'amore alle città.

Lezing door Elio Baldi, Clauda Dellacasa en Linda Pennings

[programma](#)

19 december 2023 - Leiden

Da Studenti a Studiosi. Italian Studies in the Hands of Young Dutch Researchers.

Graduate seminar.

[programma](#)

Uitgereikte prijzen:

a. Onderzoeksprijs 2023

Taal-en letterkunde

De onderzoeksprijs is toegekend aan **Dr. Cristiano Amendola (Universiteit Leiden)** voor zijn boek *Bartolomeo Miniatore e l'Umanesimo volgare. Con edizione critica del "Formulario di esordi ed epistole missive e responsive per Giacomo Bolognini, Federico II University Press 2022.*

De Onderzoeksprijs wordt gesponsord door het *Istituto Italiano di Cultura per i Paesi Bassi* e bestaat uit een oorkonde en een onderzoeksbeurs ter waarde van 1.000 Euro.

La giuria del Premio 2023 è composta da: la direttrice dell'ICC di Amsterdam dott.ssa Paola Cordone, Maria Forcellino (Università di Utrecht), Claudio Di Felice (Università di Leida), ed è presieduta Philip Bossier (Università di Groningen, Università di Utrecht).

La giuria riconosce il gran merito del presente volume nel colmare un vuoto nell'ambito di un settore di studi a oggi molto vivace anche nei Paesi Bassi, quello cioè dell'epistolografia d'arte di Ancient Régime. Nell'arco cronologico che va dal 1485 al 1583, infatti, l'opera più nota di questo trattatista, il Formulario di esordi ed epistole missive e responsive (princeps Ruggeri 1485, ISTC im00580300), fu stampata in quasi 100 occasioni in ogni parte di Italia, influenzando notevolmente la produzione epistolografica rinascimentale della penisola. Si tratta della prima edizione critica della più antica e ampia tra le raccolte epistolari realizzate da Bartolomeo Miniatore. Dopo la ricostruzione della biografia dell'autore, segue una distesa descrizione dell'opera, della quale in prima istanza si è puntato a mettere in luce il legame con la prestigiosa tradizione mediolatina dell'*ars dictandi*. Con l'elenco degli incipit e indice delle concordanze, posto in chiusura di volume, un quadro sinottico dell'intricata tradizione trattatistica riconducibile a Bartolomeo viene offerto immediatamente allo sguardo del lettore. In questa sezione del volume, infatti, oltre alla registrazione delle frasi d'attacco e di chiusura di ciascuno dei 990 testi, utile anche ai fini del riconoscimento futuro di nuovi possibili testimoni, viene segnalata anche l'eventuale sua presenza e collocazione in altre raccolte del macrotesto formularistico riconducibile a Bartolomeo. In conclusione, sulla scorta di analoghi studi che in anni recenti hanno interessato la produzione epistolare delle cancellerie papale e imperiale, il presente volume punta anche a mettere in risalto il ruolo della tradizione retorica nella costruzione del discorso del documento pubblico in volgare di epoca signorile un passaggio storico di decisiva importanza nella definizione delle prassi documentarie sulle quali si fonderanno le cancellerie degli apparati burocratici del venturo "Stato moderno".

(...)

In conclusione, nella ricca panoramica delle cinque pubblicazioni sia di linguistica che di studi letterari in concorso, sia di singolo autore o collettive, la Giuria riconosce innanzitutto i meriti primordiali della prima edizione critica della più antica tra le raccolte epistolari nell'Europa tardomedievale e considera l'ampia monografia di Cristiano Amendola come un contributo scientifico di primo piano all'Italianistica in Belgio e in Olanda.

De leden van de jury: Paola Cordone, Philip Bossier, Claudio di Felice, Maria Forcellino.

(Uit Juryrapport 2023 te lezen op:

https://drive.google.com/file/d/1J4HjhNaOH_Rp3ola3uHpzrTxuZRc5qSw/view)

b. Vertaalprijs Nella Voss Del Mar:

Commissie: Philiep Bossier (voorzitter), Claudio Di Felice, Maria Forcellino

De Nella-Voss Del Mar vertaalprijs is toegekend aan Leine Meeus voor haar vertaling *De moeder, De zomer en Het strandhuis, drie korte verhalen vanuit Cinque romanzi brevi e altri racconti* (1964) van Natalia Ginzburg.

De Nella-Voss Del Mar Prijs wordt gegeven iedere twee jaar door de stichting Nella Voss Del Mar van de WIS.

De aandacht van de Jury voor deze **editie 2023** van de **WIS Nella Voss Del Mar-vertaalprijs** ging in hoofdzaak naar de inzending van een jonge vertaler die het aandurfde een aantal korte verhalen van een klassieke auteur uit de Italiaanse letterkunde van de 20ste-eeuw van een nieuwe pittige vertaling in het Nederlands te voorzien.

De vertaler heeft ervoor gekozen om drie korte verhalen van **Natalia Ginzburg** uit de bundel ***Cinque romanzi brevi e altri racconti*** (1964) in het Nederlands te vertalen: ***La madre*** (1948), ***Estate*** (1946) en ***Casa al mare*** (1937). Dit wordt in vertaling : ***De moeder, De zomer en Het strandhuis***.

De Jury heeft in de eerste plaats waardering voor de toelichting van de vertaler bij deze keuze, op zich al een eerste aanzet bij een eventueel Voorwoord in geval van publicatie:

« Ik heb voor deze selectie korte verhalen gekozen omdat ze thematisch heel wat gemeen hebben. Ze behandelen complexe familierelaties, met nadruk op de moeder-kind relatie, in *La madre* vanuit het perspectief van de kinderen, in *Estate* vanuit het perspectief van de moeder en in *Casa al mare* vanuit het perspectief van een buitenstaander. Verder halen ze thema's zoals mentaal welzijn aan, aangezien de personages weleens met zichzelf in de knoop liggen en worstelen met donkere gedachten. Voeg ik er nog even aan toe dat het een plezier was om Ginzburgs werk te vertalen ; het is een schrijfster die blijft verbazen! ».

Zoals blijkt uit deze toelichting door de vertaler gaat het in deze verhalen van 'la' Ginzburg niet om eenvoudige, snel te lezen teksten maar veeleer om korte, intense en zelfs vrij harde portretten van telkens een andere vrouw in een nogal vreemde crisissituatie. Zoals vaak bij Ginzburg neemt echter niet de tragiek de overtoon maar eerder de vlotte, bijna afstandelijke stem van de verteller/voce narrante die de lezer bijna geruisloos aanzet tot een moment van empathie.

Kortom, geen makkelijke opdracht voor een jong vertaler. De Jury waardeert dan ook de zorg waarmee deze pareljes uit de narrativa italiana voor de Nederlandstalige lezer zijn omgezet. Opvallend hierbij is de aandacht voor de woordkeuze, de vele 'realia' in de brontekst (als steeds een kopzorg voor de vertaler) en vooral het behoud van de schijnbaar neutrale toon van de verteller.

Gezien het feit dat deze inzending, - zoals het inderdaad ook past bij deze aanmoedigingsprijs -, eerder een proefvertaling is dan een volledig afgewerkte versie, zijn hier en daar bijstellingen zeker nodig, hoe kan het anders?

De Jury wil dan ook graag met de toekenning van deze prijs de vertaler aanmoedigen het werk verder te zetten en eventueel in de toekomst een uitgever aan te spreken.

Om al deze redenen kent de Jury de ***Nella Voss Del Mar-vertaalprijs 2023*** toe aan **Leine Meeus**, afgestudeerd vertaalster Nederlands/Engels/Italiaans aan de opleiding Vertaler Tolk (Toegepaste Taalkunde) van de KU Leuven, Campus Antwerpen en in 2021-22 student-assistent voor de Nederlandse Taalunie ten behoeve van de opleiding Nederlands aan de Università degli Studi di Padova.

(Juryrapport 2023 te lezen op

https://www.italiestudies.nl/files/ugd/f56e07_7198a92c6c1349368e5dd790d13f6c8d.pdf)

Incontri. Rivista europea di studi italiani, Vol. 37 No. 1 (2022)

Editoriale Emma Grootveld, Claudio Di Felice

Articoli

1. Rachele Buzzetti, *‘Il limite che mi conteneva nell’ordine’* - Emilio Cecchi ‘odeporico’ fra le ere: Messico (1932)
2. Rosario Gennaro, *L’Italia e il mondo nella “Fiera Letteraria”* - Letteratura, arte e fascismo agli esordi della dittatura
3. Santi Luca Famà, *De-centering the Human through Narrative Forms* - The “Impossible Closure” of Gadda’s *That Awful Mess* and VanderMeer’s *Southern Reach* Trilogy
4. Gennaro Ambrosino, *La diffusione del mesmerismo nell’ambiente culturale napoletano* - I ‘*Racconti inverisimili*’ (1886) di Federigo Verdinois
5. Maria Forcellino, *‘Una Monaca, opera di Leonardo da Vinci’*

Interviste

1. Emma Bologna, *Questioni di traduzione. Da Johan Huizinga a Rachida Lamrabet* - Intervista con Franco Paris e Annaclaudia Giordano

Recensioni

1. Inge Lanslots, *Dante Versione 2.0.* - Variante trash
2. Enrica Leydi, *Calvino bio-logist* - Narrating life in the Anthropocene
3. Henk Th. van Veen, *Giorgio Vasari als overgangsfiguur?*

Saggi

1. Nourit Melcer-Padon, *From Xáos to Kaos* - Pirandello and the Tavianis revisited

Incontri. Rivista europea di studi italiani, Vol. 37 No. 2 (2022)

Articoli

6. Sointu Cantell, *The Grand (Ducal) Finale. Anna Maria Luisa as the last Medici Patron of the San Lorenzo Basilica in Florence*
7. Riccardo Collina, *‘Nel verso impenetravi la | tua notte’*. *Appunti per un’eredità pasoliniana nei versi di Amelia Rosselli*

Recensioni

4. Ellen Patat, *'Italiani brava gente'. L'identità nazionale italiana. Rileggere la letteratura di viaggio*
5. Neil Tarrant, *A Poisonous Legacy. The Hidden Story of an Early Experimental Practice*
6. Laurie Shepard, *The Comic Dynamic in Italian Renaissance Literature. Founding Texts of a Civilization and Conflict Resolution*
7. Emanuele Delfiore, *Sogno d'un mattino di primavera*
8. Louis Verreth, *Tracing Receptions of Etruscan culture in Italian and European Modernism (c. 1890-1950)*
9. Mirko Mondillo, *Internazionale Matilde. La ricezione di Serao fuor d'Italia*

Notifiche

10. Maria Forcellino, *Sofonisba Anguissola: Portrettist van de Renaissance*
11. Monica Jansen, *The New Renaissance. Regenerating the nation, and d'Annunzio*

Saggi

Sonia Rivetti, *L'arte del processo nella narrativa di Anna Banti*

Leden

Het aantal individuele leden is 106. Tevens staan er 13 instituten op de ledenlijst (het totaal is dus 119). Dat is evenveel als vorig jaar (vier opzeggingen en vier nieuwe leden).

Kascommissie

De kascommissie wordt dit jaar gevormd door Lies Verbaere en Emma Grootveld.